

A TENGERPART

NAPILAP.

VI. évfolyam.

FIUME, péntek 1909. augusztus 20.

186. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Nyomda telefonteljesítése (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy órára . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDELÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos példát sorja 40 fillér.

Iskoláink.

(H.) Hat esztendő korától huszonkettedik évéig a középszintű ifjúságának nagy része az iskolák falai között tölti életét. Ide juttatja őket a törvény, a megszokás és a jövő élet gondja. Itt fejlődik ki gyermekük lelke a megalkotott szabályok keretei között s nyerik meg a képzést, meg részben a képességet is életpályájukra.

Sokat panaszkodnak, hogy iskoláink nem végzik eléggé a rájuk rótt súlyos kötelességet. Azt mondják, hogy nagyon sok az elmélet és kevés készséget nyer a tanuló a gyakorlati élet számára. Panaszok sokat lehet hallani, de kevés dicséretet. Pedig ha ismeri valaki a mi iskoláink munkáját, színvonalának fokozatos emelkedését, akkor legalább is könnyelműségnek tartja az ilyen elhamarkodott, rosszalló ítéletét.

Elemi oktatásunk a kiegyezés óta olyan hatalmasan fejlődött, hogy ma egy pompás, nagy rendszer végzi ezt az óriási munkát: milliók oktatását. A régi iskolamesterek helyébe, akikben legtöbbször több volt a jóakarata, mint a készség, ma szakjukban képzett férfiak léptek. Egészséges, erős közszellem fejlődött e hatalmas testületben, mely a maga óriási számbeli és értelmi erejét sohasem használja föl anyagi érdekei javára. Pedig ha csak rendezetlen nyugdíjviszonyaikat nézzük, a nagy befizetésekkel szemben az aránylag csekély és késői ellenszolgáltatást; ha fizetésüknek lassu javulását tekintjük; ha meggondoljuk, hogy rengetegül túltömött osztályokkal kell küzdeniök, akkor látjuk csak hogy milyen nemesen önfeláldozó munkát végeznek.

Az elemi oktatásban a reform és haladás mégis lassu. Nem a tanítói karban van a hiba, hanem a viszonyokban. Egyszer Wartburg vára tövében, a sziklás Anna-völgyben jártam egy nagy képzettségű német úrral. Többi közt Magyarországáról is szó volt. Járni ő már nálunk s ezt mondta: Azt hittem, hogy a ti kulturátok körül valami baj lehet, mert nagyon kevésre becsülik nálatok a tanítót. Ugy tudom, hogy a közoktatási minisztériumban is igen kevés az iskolákban tapasztalatokat gyűjtött tanító.

De ha már az elemi oktatást is éri néha a kritika, mennyivel hevesebben támadják a középiskolát. Azt mondják, hogy sok hiábavalóságot tanít, aminek a tanuló semmi hasznát sem vesz. Hogy ma is olyan szempontjai vannak, mint négyszáz esztendővel ezelőtt, amikor még humanistákat kellett nevelni, mert ebből meg lehetett élni akkor.

Hát ennek a kérdésnek több oldala van. Az kétségtelenül nagy hiba, hogy középiskolai oktatásunk tulságosan követi a német mintákat és nem veszi tekintetbe, hogy a magyar ifjú egészen más mint a német. A magyar tanuló sokkal könnyebben érti meg a tárgyat, de sokkal kevésbé tanulja meg a részleteket.

Azért egyes tantárgyaknak, például a klasszikai nyelveknek, németesen széles mederben való vezetése eredménytelenné teszi a munkát. Pedig milyen lelkiismeretes, milyen szorgalmas tanári munka ez. Tessék csak a pedagógiai értekezések egész során végig tekinteni, amelyek mind e kérdéssel foglalkoznak és mind magyar tanárok művei.

De másrésztől a középiskola is azt nyíli, amit a népoktatás: nem részesül a társadalom részéről megfelelő támogatásban. Sokan egészen frivolan csak bizonyítványgyárnak tekintik. Mások, ha gyermekük nem hoz jó bizonyítványt haza, a tanárt okolják. Nem gondolják meg, hogy ez a tanár szorgalmas munkásság által megszerzett oklevele alapján tanít s tanítását munkája közben szakemberek itélik meg.

Tehát tisztán egyéni motívumokból az ilyen oktatás kifakadások csak azért lehetségesek, mert a társadalomban nincs elég erkölcsi érettség a rakoncátlanok megfegyelmezésére.

Még az egyetemi tanárok is jönnek látták a középiskola megtámadását és az egyetemi oktatás eredménytelenségét a középiskolára akarják tolni. Pedig, ha oktatásunknak egy ága kíván mielőbb fejlesztést, úgy kizárólag az egyetem az.

A budapesti egyetem úgy van zsufolva, hogy egyes szakokon nem is hallgathatná az előadó tanárt valamennyi hallgatója. Ha így is lehet valaki egyetemi hallgató, minek akkor az egyetem? Vagy ha az előadások hallgatása szükséges, miért nem követnek el minden a tudomány érdekében elsősorban az egyetemi tanárok, hogy a vidéki egyetemek minél előbb létesüljenek.

De az egyetemi viszonyoknál is komolyabb veszedelem a fővárosba felkerülő fiatal ember számára: a budapesti élet. Ijesztően sok derék ifjút pusztít el évente az a sok alkalom, mely az életet nem ismerő ifjúságot a léhaságra és romlottságba viszi.

Ha létesülnének a régenvárt vidéki egyetemek, szívesebben küldenék ide gyermekeiket az aggódó szülők. Így mindenféle módon kísérleteznek és sokan előbb külföldre küldik az ifjút, hogy ott a komoly, a szorgalmas munkát a főiskolákon megismerve, idehaza többé el ne vesszék.

UJDONSÁGOK.

— Lapunk legközelebbi száma Szent István holnapi, pénteki ünnepe miatt csak szombaton délután a rendes időben jelenik meg.

— Fiume népessége. Fiume város lakossága a legutóbbi hivatalos kimutatás szerint 50,500 lélekből áll. 1900 december 31-én a lakosság száma — a helyőrség kivételével — 39,350 volt. Eszerint kilenc év és hét hónap alatt 11,150 lélekkel szaporodott a lakosság száma.

— Városi árlejts. A városi tanács pályázatot hirdetett a Minach-féle telek eladásával kapcsolatos utcarendezési stb. munkálatok biztosítására s a rendezési munkálatok összegét 61.131 koronában állapította meg. Ma délben járt le a pályázati határidő s az árlejtésen négy vállalkozó vett részt. Deseppi Róbert városi tanácsos délben bontotta fel a beérkezett ajánlatokat, amelyekről jegyzőkönyvet vett fel. Az ajánlattéveők közül Rusich Róbert 9-10%, Superina A. és Bellen János 6-41%, Hering Artur 4-90% Sirola Bertalan és Rusich Mátyás pedig 5-25%-kal a tanács által limitált áron alul hajlandók a munkálatokat elvégezni.

— A hadiflotta elindult. Haditengerészetünk nyári hajórajának néhány nap óta itt horgonyzó csoportja a „Kaiser Franc Josef I.” csatahajó kivételével ma reggel 7 órakor elindult.

— A tengerésztiszt önkéntesek érdekében. A magyar-osztrák haditengerészet admirális az utóbbi időben mint értesülők érdekes előterjesztést tett a közös hadügyminisztériumnak. Arról van szó ugyanis, hogy a magyar és osztrák kereskedelmi tengerészet tisztjeit, kik egy éves önkéntesi szolgálatukat a haditengerészetnél teljesítik, a jövőben képesítésüknek megfelelő elbánásban részesítenék. Eddig ugyanis a bevonuló tengerészhadnagyokat és kapitányokat az önkéntesi iskolákban a tengerészet legelemibb ismereteire akarták megtanítani. Ebből állandó surlódás keletkezett mert a magas szakképzettséggel rendelkező tengerésztisztek az elemi ismeretek tanítását nem szívesen vették, minthogy ugyanazt már a tengerészeti akadémia előkészítő osztályában elsajátították. Olyan jelenetek is előfordultak, amelyek a fegyelem meglazítását elősegítették. Megtörtént ugyanis, hogy a bevonuló tengerészkapitányoktól egy háromcsillagos altiszt azt kérdezte, hogy ismerik-e az iránytűt? A kapitányok mosolyogtak a naív kérdésre és viszont azt kérdezték a tudálékos altisztól, hogy ismeri-e az iránytűt a hajó vastömegének hatásától elszigetelő mágneses vasakat? Az altiszt természetesen nem ismerte s rendszerint panasza ment az önkéntesek kérdései miatt. Az admirális előterjesztésében arra kéri a közös minisztériumot, hogy a képesített tengerésztiszt önkénteseket már a bevonulás napján, mint második osztályos kadettokat hajózzák be. Az előterjesztés elment a hadügyminiszterhez hogy azonban az okos gondolatnak lesz-e fogantatja, az még a közelebbi jövő titka.

— Öngyilkossági kísérlet a börtönben. Kloz Lujza 23 éves pozsonyi illetőségű foglalkozás nélküli pincérleányt, mint jelentettük is, csavargásért letartóztatták. Most arról értesülünk, hogy Kloz Lujza ma éjjel a rendőrség fogházában öngyilkossági kísérletet követett el s egy kezébe került üveg cseréppel bal ütőerét felvágta. A kórházba szállították, ahol gyógykezelés alá vették s minthogy különben is beteg volt, a vérhajós osztályban helyezték el.

— **Drágább lesz a szivar és a cigaretta.** Értesülésünk szerint egyes dohánygyártmányok árát fel fogják emelni. Az áremelés tervét most dolgozzák ki a pénzügyminisztériumban s nemsokára nyilvánosságra is kerül. A dohánygyártmányok áremelésével egyidőben a kincstár a várható bevételei többletét a dohányjövedék terén hasznos befektetésekre akarja fordítani. Tervezik újabb, a közönség izlésének megfelelőbb gyártmányok bevezetését, valamint több célszerű reformot a dohánygyártmányok raktározása terén.

— **Hangverseny a Bonaviában.** A „Bonavia“ nagyszálló kertjében holnap este Szt. István napján a jóhírű „Mascagni“ zenekar hangversenyt ad. Kezdeté 8 órakor. — Beleptidij nincsen.

— **Meglopott kivándorlónő.** Schubert Jánosné 28 éves kaposvári illetőségű asszony panaszt emelt a rendőrségen, hogy Zágráb és Fiume között a vonaton ellopták 170 koronát tartalmazó pénztárcáját. A meglopott asszony két olaszra gyanakszik, akik Buccari állomáson az utolsó pillanatban ugrottak fél a már mozgó vonatra. Schubert Jánosné három gyermekével Amerikába akart utazni. A rendőrség megtette a szükséges intézkedéseket a vasúti tolvajok elfogatására.

— **Bosznia és Hercegovina a postatakarékpénztári forgalomban.** A Lajtán tul szorgalmasan dolgoznak azon, hogy addig is, míg az annektált tartományok politikai viszonyait valamiképpen rendezhetik, Boszniát és Hercegovinát közgazdaságilag minél szorosabb kapcsolatokkal fűzzék az osztrák örökös tartományokhoz. A bécsi kereskedelmi és iparkamara beadvánnyal fordult a közös pénzügyminisztériumhoz, hogy az annektált tartományok vonassanak bele a postatakarékpénztári clearing-forgalomba, persze az osztrák postatakarékpénztárba. A közös pénzügyminisztérium leiratában maga is szükségesnek mondja a postatakarékpénztári (osztrák) forgalom kiterjesztését Boszniára, de ezzel a tárggyal csak akkor fog érdemlegesen foglalkozni, ha a jelenlegi katonai posta- és táviratforgalmat polgári kezelésbe megy át. A magyar kir. postatakarékpénztár ügykörének Boszniára való kiterjesztése legalább is annyira jogos, mint az osztrákoké és a magyar közgazdasági életnek is fontos érdeke.

— **Egy Cunard-gőzhajó pusztulása.** A Cunard-hajóstársaság Lucania nevű gőzösén a liverpooli kikötőben kitört tüzvészről, amelyről már hírt adtunk, újabbán a következőket közlik: Esti hét óra körül vették észre, hogy az első osztály szalonjában tűz ütött ki. A liverpooli tűzörséget azonnal segítségül hívták ugyan, de annak megérkezésekor a szalon már teljesen lángban állott. A tűzoltók ugyan néhány perc alatt mintegy kétezer gallon vizzel ársztották el a veszedelemben forgó környéket, a tűz mindamellett átcsapott a fedélközre is, ahonnan a hajó belseje felé haladva, majdnem az összes faalkatrészeket megsemmisítette. Rettenetes hőség volt a hajón. Végre is elhatározták, hogy a hajót víz alá süllyeszteszik. Ez meg is történt, de eközben a gőzös oldalt billent és számos tűzoltó és matróz a hullámok közé bukott. Ezeket azonban mihamar szerencsésen kimentették. A gőzös elsüllyesztése alkalmával a hajó kéményei a csomagemelő darukhoz vágódtak és súlyos sérüléseket szenvedtek. Az oldalt fekvő hajót végül két uszályhajó legénységének sikerült ismét egyenes állásba juttatni. A borzasztó tüzet csak másnap reggeli 10 óra tájban sikerült teljesen lokalizálni. A kár rendkívül nagy, bár a gépházak vízmentesen záródó ajtóit idejekorán becsukták és így ott, valamint a hajó alsó részeiben nem történt jelentékenyebb sérülés. Azt hiszik, hogy a hajó elfordulását a tüzvész oltására a hajóba szivattyúzott nagy vízmennyiség okozta. A Lucania gőzös egyébként a „Lusitania“ építése előtt a Cunard-társaság leggyorsabb járatu hajója volt.

— **Megfenyegették a rendőrfőkapitányt.** Derencin Xavér rendőrfőkapitány ma reggel tizenkét filléres bélyegbüntetéssel súlyosított olasz nyelvű levelet kapott. A levélíró, aki a sokat mondó Nihilista álnév mögé rejtőzik, Derencint a *rabló rendőrök illusztris társaságának hirhedt igazgatójának* nevezi. Másfél, sűrűn teleírt oldalon különféle fenyegetésekkel igyekszik Derencint terrorizálni, hogy ne merje Spectort üldözni, mert akkor baj lesz... A névtelen hős azt állítja, hogyha a társadalom a proletárok ellátásáról nem gondoskodik, akkor a proletárok úgy gondoskodnak magukról, ahogy lehet. Derencin a barátságatlan kis levelet a papirkosárba dobta.

— **Emelkednek az Adria részvények.** A tengerhajózási viszonyok lassankint javulnak, ami a hajózási papírosok felé tereli a figyelmet. Ezért, de főleg arra a hirre, hogy az Adriával a kormány megújította a szerződést, ma a tőzsdén különösebb érdeklődés mutatkozott az Adria tengerhajózási részvénytársaság részvényei iránt, melyet főképpen bécsi számlára vásároltak. E vásárlások következtében az Adria részvények tegnaphoz képest teljes 12 koronával emelkedtek. Az Adria részvények iránt mutatkozó érdeklődés a tengerhajózási konjunkturák javulásával de főképp az Adriának az állammal való szerződés megújításával hozható összefüggésbe.

— **Szálloda építése Triesztben.** A trieszti tengerészeti hatóság palotáját Schalk abbaziai szállodatulajdonos 1.400.000 koronáért vette meg a célból, hogy helyette egy nagy szállodát és egy divatos lakóházat létesítsen. A tengerészeti hatóság irodái: ideiglenesen a Carciotti palotában helyezik el.

— **Az amerikai vas- és acélpiacról.** Newyorkból jelentik: Az Iron Age szaklap írja: A nyersvasban már megkötött és kilátásban levő üzemek meglehetősen jelentékenyek. Erős áremelkedések azonban akadályozzák a vételkedvet, különösen 1910. évig lebonyolítandó üzemeknél. Kovácsolt vasban jelentékenyek voltak a megrendelések. Öntött vasban az üzlet jó volt. Déli öntött vasat ab Birmingham tonnáknél 12 $\frac{1}{2}$ dolláros alapon ajánlanak. Skót vasat paritásban 17 $\frac{1}{4}$ dolláros áron ajánlanak. Ferromanganvas ab Baltimore tonnánként 40—41 dollárért volt kapható. A vámemelés következtében ebből mintegy 40.000 tonnát adtak el. További 60.000 tonnányi eladásról még folynak a tárgyalások. Építési acélban nyugodt volt az üzlet. A munkaerőben való hiány korlátozza a koxtermelést.

— **Meglopott pincér.** Az abbaziai Ertl étterem pincére ma megjelent a rendőrségen s elmondotta, hogy az éjjel Zágráb és Fiume között a vasuton, amíg aludt, ismeretlen tettesek ellopták pénztárcáját, amelyben husz korona volt, továbbá munkakönyvét is.

— **Gyors hajtásért.** Todoro Ferenc 51 éves fiumei és Valentino Habelé 24 éves benovaci illetőségű kocsiist feljelentették, mert áruval megrakott kocsijaikkal oly gyorsan hajtottak, hogy a járókelők testi épségét kockáztatták.

— **A baja—bátaszéki vasut megnyitása.** A vasúti és hajózási főfelügyelőség utasítást kapott, hogy a baja—bátaszéki hid és a vele kapcsolatos vonal műtanrendőri bejárását azonnal foganatosítsa. Ezt a bejárást e hónap 26-án tartják meg és így ha a vonalat rendben találják, szeptember első napjaiban adják át a forgalomnak az új összeköttetést.

— **Letartóztatott csavargók.** A rendőrség az éjjel letartóztatta Kostkovski Hedda 33 éves moravicai foglalkozás nélküli pincérlányt tiltott kéjelgésért; Telban Paskál 18 éves lublainai és Pantelisa Antal 29 éves spalatoei egyneket, mert munkanélkül csavarogtak a városban.

— **Erőszaikos hordár.** Szok Ferenc 33 éves fiumei napszámos tegnap az Ungaro Croata Pannonia gőzös érkezésénél kellemetlenkedett az utasoknak s mindenáron el akarta szállítani a podgyászaikat. Szokot a rendőrségre kísérték.

— **A messzinai földrengés oka.** A messzinai tengeralatti kábelek, amelyek Messzinát és általában az egész Sziciliát a kontinenssel összekötik, segítségére vannak a geologusoknak annak a megállapítására nézve, hogy mi

okozta a messzinai földrengést. Sziciliát a kontinenssel hét tengeralatti kábel köti össze. A földrengés következtében zavar állott be ezen kábelek működésében, ami arra engedett következtetni, hogy a vezetékek sérülést szenvedtek. Ezért megvizsgálták a kábeleket és kitért, hogy a tengerfenéken jelentékeny változások mentek végbe, mert a kábelek vastag homokréteggel voltak borítva, úgy hogy kímélésük nagy nehézségekbe ütközött. A hetedik Cap Galico felé fektetett kábelt egyáltalán nem is lehetett kiszabadítani. Valamennyi kábel tűztől eredő sérülést mutatott, sőt helyenkint nem csak a páncélozás és a szigetelő közeg, hanem még a rézvezeték is megolvadt. Ez mindenestre azt bizonyítja, hogy a földrengést egy tengeralatti tűzhányó kitörése okozta.

— **Csokoládé tolvaj.** Majes Pinkas 22 éves galíciai házaló feljelentést tett a rendőrségen, hogy tegnap este fél 9 óra felé néhány pillanattal őrizetlenül hagyta az allomás perronján utazó bőröndjét. Mire visszatért, ismeretlen tettesek ellopták a bőröndöt, amelyben ruhaneműjén kívüli hatvan korona értékű csokoládé is volt. A rendőrség keresi a tolvajt.

— **Elítélt magántisztviselő.** Eichenbaum German 29 éves magántisztviselőt, aki a Schenker és Társa cégnél van alkalmazva, a rendőrség öt koronával büntette meg, mert a rendőrt, aki őt a punto franco elzárt területéről való távozásra szólította fel, megsértette.

— **A kikötőből.** Augusztus 19. érkezett: „Jadran“ osztrák gőzös Triesztből 20 tonna vegyes áruval; „Brescia“ angol gőzös Liverpoolból 150 tonna vegyes áruval; „Mátyás király“ magyar gőzös Valenciából 110 tonna vegyes áruval; „Josephine“ osztrák gőzös Triesztből 800 bál gyapjuval és 30 tonna lenmaggal.

Indult: „Jadran“ osztrák gőzös Metkovichba 50 tonna liszttel és 30 tonna vegyes áruval; „Andrássy“ magyar gőzös Marseillebe 100 tonna fával, 100 tonna dohánnyal és 70 tonna cukorral; „Galicia“ osztrák gőzös Smirnába 100 tonna fával, 300 tonna cukorral, 30 tonna rizsszel és 40 tonna vegyes áruval; „Italian“ angol gőzös Liverpoolba 400 tonna liszttel, 200 tonna cukorral és 10 tonna vegyes áruval.

Távirat ◀▶ Telefon.

A szegedi függetlenségi

nagygyűlés.

SZEGED, aug. 19. Az alföldi és dél-magyarországi függetlenségi pártszervezetek vasárnapi szegedi nagygyűlésére újabbán is számos küldöttség jelentette be részvételét. Barabás Béla, a függetlenségi párt alelnöke ma levelet intézett Becsey Károly képviselőhöz, a szegedi függetlenségi párt elnökéhez, amelyben kijelentette, hogy a nagygyűlés megtartását helyesli, mert a nagygyűlésen megjelenő képviselők tanubizonyosságát látják annak, hogy a függetlenségi pártban sem nézeteltérés, sem taktikai okokból eredő különbség nincs s az egész függetlenségi párt a legutóbbi egyhangu párthatározat óta egységes.

Részletek Orloff kihallgatásáról.

BUDAPEST, aug. 19. Bartha Endre rendőrfogalmazó ma érkezett vissza Zürichből, ahol a fiumei bankrablás egyik tettesét, Orloffot letartóztatta. Bartha dr. részletes jelentést tett Pekáry rendőrfőkapitányhelyettesnek Orloff elfogatásáról és kihallgatásáról. A jelentés szerint Orloff a kihallgatáskor szociálistának vallotta magát. Elmondotta, hogy Spector kivételével valamennyien Szibériából szöktek meg. Tagadja, hogy ő gyilkolta volna meg Milos József bankigazgatót s azt állítja, hogy ő csak a revolverlövést hallotta, de nem tudja, hogy ki lőtt. Bartha dr. impressziója az, hogy Orloff intelligens ember s különösen a társadalom tudományi dolgokban jártas. Orloff a kihallgatáskor nyugodtan viselkedett s csak a végén kérdőzködött megindultan, hogy nem akasztják-e fel?

Egy képviselő házassága.

BUDAPEST, aug. 19. Halász Lajos országgyűlési képviselő ma kötött házasságot Reichmann Etelkával, a nagyváradi ügyvédi kamara elnökének leányával. Tanúk voltak Sztéryi József államtitkár és Miedler bankigazgató.

Tárgyalás közben megőrült.

BUDAPEST, aug. 19. A negyedik kerületi járásbírósnál Fondor Gyuláné szül. Fried Gizella magánzónó ma délelőtt nagy botrányt csinált. A bíró intézkedésére a dühöngő asszonyt orvos vizsgálta meg, aki megállapította, hogy a szerencsétlen asszony közveszélyes őrüit. Fondornét még a délelőtt folyamán a lipótmezei tébolydába szállították.

Aehrenthal — gróf.

BÉCS, aug. 19. A király legfelsőbb kéziratával Aehrenthal báró osztrák külügyminiszternek és törvényes utódainak a grófi címet adományozta.

Letartóztatott csalók.

BUDAPEST, aug. 19. A rendőrség ma reggel letartóztatta Rief Lajos elzúllott megyei tisztviselőt, aki egyetemi magántanárnak adva ki magát, mindenütt csalásokat követett el.

A rendőrség továbbá letartóztatta Szalai Márton kocsmáros is, aki csalást és sikkasztást követett el alkalmazottai kárára.

Katasztrófa a kormáromi várban.

KOMÁROM, aug. 19. A várban levő katonai töltegyárban eddig ki nem derített okból egy ágyulöveg felrobbant. A személyzet közül heten halálosan, többen pedig súlyosan megsebesültek.

Levették a görög zászlót.

KÁNEA, aug. 18. Reggeli öt órakor a nemzetközi flotta hajóiról ötszáz tengerész szállítottak partra. A csapatok fölött egy angol hadihajó kapitánya parancsnokolt. A tengerészek levetették a várormáról a zászlórudat, amelyre a görög lobogó volt kitűzve. Öt óra 40 perckor a tengerészkatonák visszatértek a hajóikra és csak ötven főnyi őrség maradt az erődnél két angol golyószóróval. Egyelőre a hatalmak flottája Kánea előtt marad. A szigeten mindenütt nyugalom van.

Merénylet a szaloniki kikötő ellen.

SZALONIKI, aug. 19. Ma éjjel Carabulun közelében, amely a kikötő torkolatánál fekszik, görögök el akarták pusztítani a tenger alatt levő aknákat. A görögöket tettenérték és letartóztatták.

A spanyolok támadó hadjárata.

MADRID, aug. 19. A spanyolok ma megkezdtek az előnyomulást Melillából. Centaból jelentik, hogy a Hermancortes nevű spanyol ágyunaszád elfogott egy mór hajót, mely lőszeret vitt. Eközben mind a két hajóról élénken tüzeltek és hét mórt megöltek.

Tíz ember halála

villamos ütéstől.

LONDON, aug. 19. Egy nagy feszültségű villamos áramot vezető kábel elszakadva a világítási áramot szolgáló huzalra esett. Az egész környéken, hol villamos világítás volt, a drótok mindenütt áttűzesedtek. Oltás közben a villamos ütéstől tizen meghaltak s többen súlyosan megsebesültek. Az oltáshoz tüzoltók és katonák vonultak ki.

Ifjutorokók Fiumében.

SZALONIKI, aug. 19. Itteni ifjutorokók körök megválasztottak egy bizottságot, melynek feladata lesz egy régebben tervezett ausztriamagyarországi ut programjának összeállítása. A körutazó bizottság meglekinti Bécsset, Prágát, Fiumét, hol néhány napig marad s aztán Triestben át hazamegy. Az ut összesen három hétig tart. A köruton résztvesznek hivatalos és egyéb előkelő személyiségek.

A svédországi sztrájk.

STOCKHOLM, aug. 19. Az ország különböző részeiből a munka újból való megkezdését jelentik. Göteborg környékén ezer sztrájkoló hét gyárban munkába állott.

„A Tengerpart“ előfizetési ára :

Egész évre 24 korona
Fél évre 12 „
Negyedévre 6 „
Egy óra 2 „
Egyes szám ára 6 fillér.

szerkesztősége és kiadóhivatala.
Vicolo dell' Ospedale Wurzer-ház I. em.
Telefon 229. sz.

Kobelt és Vidakovics**BRISTOL KÁVÉHÁZA**

ABBZIA.

Esténként

BARCZA JENŐ

kaposvári cigányzenekara hangversenyez. Utolsó hajó Fiuméba este 1/211 órakor.

BAUER GRÜNWALD A magyarok
GRAND HOTEL D'ITALIE OTTHONA
**VELENCÉ-
BEN**
Elsőrendű szálló. — Kifünő konyha.

Büchler L. Abbazia

(a Stefania szállóval szemben)

Férfdivat különlegességek a legelőkelőbb uri közönség számára.

Magyar cég!

Szabott árak!

Bratovich G. N.

könyvkötészete átköltözött a Castello utca 9. számú Kucich-házba. Telefon sz. 766.

Minél számosabb megrendelésért esedezik továbbra is

Bratovich G. N.

Cantrida „FIUME“ vendéglő

a fürdővel szemben.

Szép árnyékos kerthelyiség tekepályával kitünő magyar és olasz konyha, jó ausztriai és stájer borok. Kóbányai polgári duplamalata sör.

Számos látogatásért esedezik

MANN HANS vendéglős

BULIAN H. ABBAZIA

(Palace Bellevue)

Legfinomabb ékszerárak párii és bécsi mintára. Apart ujdonságok moretiben, korallokban és abbaziai emlékekben. Saját javítóműhely Olcsó árak.

Butorcsomagolást

gyékény és szalma közé, átköltöztetést és butorszállítást butorszállító kocsiban pontosan és jutányosan elvállal.

FRANK G.

Fiume, Via Germania 11. III. em.

Giacomuzzi -- Velence.

San Marco, Calle Vallaresso

Előkelő kávéház és bodega.

és nagy kávéház és vendéglő a művészeti kiállítás parkjában.

Elsőrendű kiszolgálás. Mérsékelt árak.

MAGYAR VENDÉGLŐ

Fiume, Riva Szápary, az Adria palota mellett Egyedüli magyar étterem.

Kizárólag magyar konyha.

Közvetlen termelőktől beszerelt magyar borok. Kitünő villás reggeli.

Mérsékelt árak.

Az átutazó és a helybeli magyarság találkozó helye. Butorozott szobák tengeri kilátással kaphatók.

Kiadó lakás

3 szoba, konyha, kamara, előszoba Via Germania 20 II. em. Értekezni: Szathmáry György hentes üzletében Vicolo Germania 1.

Varieté Hotel Susak

Tulajdonos: Pesaro Vittorio

Egészen új műsor

Nora Hansi német énekesnő,
Fiory Ada, bécsi szubrett,
Lengyel Margit táncosnő,
Minervini Giustino csodálatos műsora,
Hausen Edith bécsi romanc-énekesnő,
Wagner Fritz német kómikus,
Flores Elisa nápolyi énekesnő,
Les Minervini olasz duett.

Luna & Styx óriási villanyos-zenei attrakciók.

Karmester:
Virgilio Virgili

Rendező:
Venutti Nino.

Kezdeté este 9 órakor.

Uj műsor.

Belépti díj 1 kor.

Nagy látványosság.

Fleischhacker C. tejcsarnoka

és kávémerése a Piazza Elisabetta és Adamich utca sarkán, (az Adria palotával szemben).

Gróf Pejacevics féle teavaj
kizárólagos elárúsítása.
mindenkor frissen.

Tej, tejjől, túró és vaj és Tiszta akácméz nagyban és kicsinyben. TELEFON 534

Jó családból való

iskolásleány teljes ellátásra

felvétetik. Cim a kiadóban.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA
a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépítőszerek stb. stb.
Egy elegánsan butorozott

Ujságkihordó

(asszony vagy leány is) jó fizetéssel azonnal felvétetik a Tengerpart kiadóhivatalában Vicolo dell'Ospedale Casa Wurzer I. em.

„DE LA VILLE“ SZÁLLODA, KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM FIUME, DEÁK-KORZÓ.

— A magyarság találkozó helye. —
Helybeli vendégek az étlapárakból
20% engedményt kapnak.

A kávéházban esténként **HORVÁTH PALI** cigányzenekara **GÁBOR** kishögös szőlőistával hangversenyez.

TULAJDONOS:
SZENTGYÖRGYI FERENC.

3 világos szoba

a város központjában fiatal embereknek esetleg csafádnak is kívánságra ellátással együtt kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

Ajánlunk: Amerikai íróasztalokat és irod. butorokat Grammofonokat és lemezek

legnagyobb választékban kicserélhető tüvel és tücszerelés nélkül,

messzehangzó lemezeket
termek és kerthelyiségek számára, továbbá

„detektiv“-boltpénztárakat

csengettyű-alarmkészülékkel, a mely a kézi pénztár megdezsmálását vagy betörést lehetetlenné teszi, végül

Wertheim-pénzszekrényeket

minden nagyságban készpénz és részletfizetésre árusít a Tenger melléki Kereskedelmi Társaság Fiume, Corso 12 I. em.

Javítások elfogadtatnak.

HUNGARIA PALACE SZÁLLÓ

Az egyetlen nagyszálló a Lidón, mely nem a szállótársaság tulajdonát képezi. Külön e célra épült s berendezése minden kényelmet felölel. Személyzet és kiszolgálás jó részben magyar.

Magyar konyha! Pontos kiszolgálás!
Teljes penzió tiz lírától feljebb.

Első fiumei cementárugyár

FIUME, Vicolo Apollo és Via Serpentina sarkán, TELEF. 103g

Csövek sajtolt cementből minden nagyságban. Kézzel és géppel sajtolt padlólemezek 2 és több színben. Vízlevezető medencék csatornához. Mesterséges lépcsők és balkonkerítések. Kutkerítések, víztartányok, állványok falburkolatok stb. stb.

A **DREHER ANTAL**-féle egyesült sörgyárak részvénytársaságának.
(gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI FŐRAKTÁRA.

roda: Urményi-tér 6. — Telefon szám 226.
Jégyár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ

DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 majolika palackot tartalmazó eredeti ládában érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állandóan raktáron van kiviteli és márciusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl.-es hordókban és 5C fél literes palackot tartalmazó eredeti ládában

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fűszer- és csemege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:

Főképviselet: Rupnik Emil, Urményi-tér 6.

GUSTINCICH JÁNOS

finomsütődeje

Fiume, Via Alessandrina I. sz.

készíti elsőrendű

tea-kétszersültet

luxus- és házikenyeret, Graham- és rozskenyeret. Ezenkívül elfogad sütésre kenyeret és süteményeket.

Nagy lisztraktár a legelső budapesti gőzmalmokból.

Házhoz szállítás! Telefon 853 sz.

Kétszersültek postai csomagban is szétküldetnek.

Bonin Penzió - Velence

S. Marco, Corte Barozzi.

Kitűnő bécsi penzió, főleg magyarok és osztrákok által látogatva, egy pernyi távolságra a Márkus tértől.

Napi penzió ár hét lira.

Modern

hálószobák és ebédlő divánok eladók

Garami József

kárpitós mesternél Corsia Deák 38.

SPIRID MARCETTA

ORIENT

kávéháza

FIUME, Zichy tér 3.

Előzékeny kiszolgálás.

Minden este Sárközy Elemér cigányzenekara hangversenyez.

VELENCEBEN

mozaikáru, kora'lok és velencei különlegességek legolcsóbban kaphatók

Franco G. cégnél

Szt. Márktér 114. és 140. számú bolt és S. Moisé 1344.

Hirdessen „A TENGERPART“ napilapban!

„A Tengerpart“ immár hatodik évfolyamban jelenik meg és oly elterjedésnek örvend, a milyent eddig Fiumében egyetlen egy magyar lap sem tudott felmutatni.

„A TENGERPART“ minden hirdetése eredménnyel jár.

Kiadóhivatal: Vicolo dell'Ospedale, Wurzer ház.

Telefon 229. sz.

Ugyanott vétetnek fel előfizetések is bármely naptól kezdve.

Telefon 229. sz.

„A Tengerpart“ független és szókimondó irányával szerezte meg népszerűségét és olvasottságát.